

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tuntisuunnitelma

AGAINST ONLINE SLAVERY (2019-1-FI01-KA229-060725)

Maa ja koulu	Turkey, TED Ege College		
Opettaja(t)	Müge Altınçınar / Ashhan Kayhan		
Oppiaine	Englanti		
Aihe	Valeuutiset		
Age group:	13-17	Lesson Duration:	45 minutes

Oppitunnin tavoitteet:

- Laajentaa uutisiin ja mediaan liittyvän sanaston hallintaa.
- Lisätä opiskelijoiden tietoisuutta valeuutisista keskustelun ja lukemisen avulla
- Kehittää opiskelijoiden 2000-luvun taitoja, esim. kriittistä ajattelua, yhteistyötä ja medialukutaitoa

Sisältöjen tiivistelmä:

Ihannetapauksessa tämä oppitunti on tarkoitettu teini-ikäisille, mutta sitä voidaan käyttää myös aikuisten kanssa. Oppitunti alkaa lyhyellä keskustelulla uutisista ja valeuutisista.

Oppilaat lukevat sitten kaksi samankaltaista verkkosivua, joista toinen on väärennös.

Lyhyen luetun ymmärtämisen jälkeen opiskelijat opiskelevat

Web-sivustoilla käyttämällä apuna kysymyksiä. Tavoitteena on selvittää, mikä niistä on väärennetty verkkosivusto ja miksi se on väärennös.

Viimeisenä tehtävänä opiskelijat löytävät muita valeuutisia, joita tällä hetkellä kiertää Internetissä. He valitsevat yhden ja suunnittelevat postauksen tai meemin, jossa he neuvovat ystäviään havaitsemaan väärennöksen.

Materiaalit:

1. Työlomake

2. Korkean teknologian tunnit: Käytä Internetiä. Lähetä opiskelijat näille kahdelle verkkosivustolle verkossa.

Jos tietokoneita ei ole käytössä, tee valokopiot kahdesta verkkosivuston sivusta ja jaa ne opiskelijoille.

<https://zapatopi.net/treeoctopus/> <https://www.atlasobscura.com/places/octopus-tree-of-oregon>

Lähteet:

1. Johdanto (5–10 minuuttia)

- Kerro luokalle, että tämän päivän oppitunti käsittelee oikeita ja valeutissivustoja.
- Jaa taulukko. Pyydä oppilaita vastaamaan kysymykseen 1 pienryhmissä.
- Tuo luokka takaisin yhteen. Selvitä "valeutisten" merkitys.
- Kannusta oppilaita tulemaan taululle ja kirjoittamaan yksinkertainen määritelmä. Käytä apukysymyksiä, jotka auttavat heitä kehittämään täydellisemmän määritelmän luokkana, esim. Onko se tahallista? Onko se aina täydellinen valhe vai sisältääkö se joitain oikeita elementtejä? Mistä tunnistat sen? Onko se levinnyt? Miksi se on tehty? Lue määritelmä.

2. Lukeminen (10-15 minuuttia)

- Esittele laskentataulukon Q2. Kerro luokalle, että he aikovat tutkia kahta verkkosivua.

Yksi sivusto kertoo mustekalasta, toinen mustekalapuusta.

(Tärkeää: älä vielä selitä, että se on väärennös.)

- Lähetä opiskelijat verkkosivuille tai anna heille valokopiot.

<https://zapatopi.net/treeoctopus/> <https://www.atlasobscura.com/places/octopus-tree-of-oregon>

- Aseta aikaraja. Seuraa ja auta oppilaita, kun he lukevat kahta verkkosivustoa nopeasti silmäillen erityisiä tietoja varten. Tarkista sitten lyhyesti vastaukset.

3. Havainnointi (15–20 minuuttia)

- Ohjaa opiskelijat Q3:een. Selitä, että toinen kahdesta verkkosivustosta oli väärennös! Kutsu heidät mukaan arvaamaan kumpi, mutta älä kerro vastausta!

- Siirry taulukon sivulle 2 ja selitä, että voimme käyttää viittä W-kysymystä apunamme, kun haluamme arvioida verkkosivustoja. Esiopeta hyödyllistä sanastoa W-kysymyksistä: uskottava/aito, epäilyttävä, sensaatiomainen, lähde, asettelu, URL, otsikko, käänteinen Google-kuvahaku, Photoshop.
- Pyydä oppilaita työskentelemään ryhmissä. Pyydä heitä soveltamaan W-kysymyksiä kahdelle verkkosivustolle selvittääkseen, mikä niistä on väärennös. Oppilaat tekevät muistiinpanoja todisteista, jotka osoittavat väärennöksen. Huomaa: opiskelijat voivat jakaa W-kysymykset keskenään, mikä tekee toiminnasta nopeampaa ja helpompaa.
- Kertokaa lopuksi vastaukset koko ryhmälle. Kysy: Kumpi on väärennös? (Puu Mustekala). Mistä tiedät? Hanki todisteet, jotka osoittavat sen olevan väärennös (1. URL-osoite on epätäydellinen; 2. sisältö – katso historiaa käsittelevä osio – on sensaatiomainen eikä uskottava; 3. mustekalan kuvat koostuvat kokonaan taideteoksista ja Photoshopatuista kuvista – käänteinen kuvahaku näyttää tämän; 4. Tietoja meistä -osiota tai yhteystietoja ei ole sivulla; 5. yksinkertainen tarkistus uskottavammilla verkkosivustoilla, kuten Snopes ja Wikipedia paljastaa, että olentoa ei ole olemassa.)
- Valinnainen: Pyydä oppilaita katsomaan Wikipedian merkintää Puu mustekalasta ja Mustekala puu. Lisäksi pyydä heitä katsomaan Snopes-sivua, joka selittää sen olevan väärennös. (Huomaa, että tätä erinomaista Tree Octopus -sivustoa on käytetty kouluissa ympäri maailmaa testaamaan opiskelijoiden medialukutaitoja.)
https://simple.wikipedia.org/wiki/Pacific_Northwest_tree_octopus
https://en.wikipedia.org/wiki/Octopus_tree <https://www.snopes.com/fact-check/treeoctopus/>
- Kysy oppilailta: Arvasitko sen olevan väärennös? Miten? Mitä mieltä olet sen laadusta?

Oppimistulosten arviointi:

- Jos aikaa riittää, rohkaise opiskelijoita etsimään löytämään yksi (tai useampia) niistä valetarinoista, joita kiertää tällä hetkellä Internetissä.

- Pyydä oppilaita luomaan meemi, viesti tai twiitti, joka varoittaa heidän ystäviään tunnistamaan vale uutisen. Heidän tulee myös etsiä todista, esim. kuva on väärennös.